

Súd: Okresný súd Revúca
Spisová značka: 8P/30/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6820200993
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslava Kvetková
ECLI: ECLI:SK:OSRA:2022:6820200993.17

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Revúca samosudkyňou JUDr. Miroslavou Kvetkovou vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: E. S., K.. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca, dieťa matky: J. W., K.. XX.XX.XXXX, O. X., Q. XXX a otca: E. S., K.. XX.XX.XXXX, O. I. XX, zast. JUDr. Lenkou Csikyovou, advokátkou so sídlom AK v Prešove, Hlavná 137 o návrhu otca na zverenie maloletého dieťaťa do jeho osobnej starostlivosti, určenie výživného a styku matky s dieťaťom takto

rozhodol:

I. Súd maloletého E.S. S., K.. XX.XX.XXXX z v e r u j e do osobnej starostlivosti otca dieťaťa, ktorý bude maloletého v bežných veciach v súvislosti s osobnou starostlivosťou zastupovať a spravovať jeho majetok.

II. Matka dieťaťa J. W., K.. XX.XX.XXXX j e p o v i n n á platiť na maloletého E. S., K.. XX.XX.XXXX výživné vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného predpisu mesačne, s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozsudku, vždy do 25.-eho dňa toho ktorého mesiaca, vopred k rukám otca dieťaťa.

III. Matka dieťaťa J. W., K.. XX.XX.XXXX j e o p r á v n e n á stýkať sa s maloletým E.S. S., K.. XX.XX.XXXX každý posledný víkend v mesiaci v čase od piatku 15.00 hod. do nedele 17.00 hod.,

Súd u p r a v u j e styk rodičov s maloletým dieťaťom počas prázdnin a sviatkov nasledovne:
- počas letných prázdnin bude maloletý E. S., K.. XX.XX.XXXX u matky dieťaťa od 01.07. 15.00 hod. do 31.07. 15.00 hod. a u otca dieťaťa od 31.07. 15.00 hod. do 31.08. 15.00 hod.,
- počas vianočných sviatkov od 23.12. 15.00 hod. do 03.01. 17.00 hod. bude maloletý E. S., K.. XX.XX.XXXX u matky každý párný rok a u otca každý nepárny rok,
- počas veľkonočných sviatkov od Veľkého Piatka 15.00 hod. do Veľkonočného pondelka 17.00 hod. u matky každý nepárny rok a u otca každý párný rok.

Otec dieťaťa je povinný maloleté dieťa na styk riadne pripraviť. Otec dieťaťa odovzdá maloleté dieťa matke v čase začatia styku v stanovený deň a hodinu v mieste bydliska matky a prevezme si dieťa v čase skončenia styku v stanovený deň a hodinu v mieste bydliska matky.

IV. Týmto sa m e n í rozsudok Okresného soudu v Jablonci nad Nisou sp. zn. 30Nc 3944/2016 zo dňa 19.04.2016.

V. Žiaden z účastníkov konania n e m á nárok na náhradu trov konania.

VI. Otec maloletého dieťaťa je p o v i n n ý nahradit' Slovenskej republike trovy štátu vo výške 41,44 Eur na účet Okresného súdu Revúca v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom na začatie konania zo dňa 26.06.2020 sa otec dieťaťa domáhal, aby bol maloletý E. zverený do jeho osobnej starostlivosti, aby bola matka zviazaná platením výživného vo výške 70,- Eur mesačne a aby súd upravil styk matky s dieťaťom od piatka 16.00 do nedele 17.00. Návrh odôvodnil tým, že podmienky v domácnosti matky považuje za nevyhovujúce, v rodinnom dome nie je kúpeľňa ani WC, v dome chýba prívod teplej vody. Maloletý prichádza od matky špinavý, hygienicky výrazne zanedbaný, čo sa prejavuje aj nepríjemným zápachom. Opakovane sa mu tiež maloletý sťažoval, že partner matky na neho kričí. Maloletý chodieval k otcovi počas prázdnin. Pri poslednom stretnutí sa maloletý vyjadril sa, že radšej by býval s otcom. Dňa 08.04.2020 mu maloletý telefonoval a plakal, že ho partner matky bije, preto kontaktoval políciu. Od toho času maloletým nedvíhal telefón ani neodpisoval na správy. Syn bol pred podaním návrhu u neho naposledy cez jarné prázdniny vo februári 2020. On býva v rodinnom dome so svojou partnerkou a ich dcérou S.. Maloletý jeho domácnosť pozná. On má mesačné výdavky na plyn 91,20 Eur, od apríla 2022 164,- Eur, za elektrinu 66,- Eur, RTVS 4,64 Eur, internet a TV 35,50 Eur a bežné výdavky na stravu 250,- Eur (celá domácnosť), hygienické potreby 50,- Eur (celá domácnosť), cestovné náklady cca 100,- Eur, ošatenie cca 40,- Eur a mobil 12,- Eur.

2. Matka dieťaťa s návrhom nesúhlasila s tým, že o syna sa riadne stará, synovi nič nechýba. Má vytvorené dostačujúce podmienky. Maloletému nebolo nijako ubližované. S otcom dieťaťa sa rozišla pre dlhodobé najmä psychické týranie, ktoré sa stupňovalo. Podala trestné oznámenie, nakoniec to stiahla. Otec dieťaťa je psychicky labilný, maloletý by mohol byť pri ňom ohrozený. Otcovi dieťaťa umožňovala styk počas prázdnin, stanovený čas nedodržiaval, raz ho mal mať 2 týždne a doniesol ho až po mesiaci. Maloletý sa vracal od otca nahovorený, nikoho nechcel, plakal, mal rasistické sklony. Maloletý má v škole výborný prospech, má tu veľa kamarátov, zmena by mu neprosperovala. Keďže sa stará o malé deti a nemá financie na cestu, v prípade zverenia dieťaťa otcovi by sa jej kontakt s maloletým výrazne znížil. Matka dieťaťa popísala svoje pravidelné mesačné výdavky: za dodávku elektriny 96,70 Eur, voda 18,- Eur, internet 12,98 Eur, TV 12,99 Eur, strava a hygiena 250,- Eur - 300,- Eur.

3. Kolízny opatrovník pôvodne navrhoval ponechať dieťa v osobnej starostlivosti matky, neskôr žiadal, aby súd dieťa zveril do osobnej starostlivosti otca a to vzhľadom na závery znaleckého posudku. Vyjadrenia dieťaťa sa v priebehu konania menili.

4. Uznesením tunajšieho súdu č. k. 8P/30/2020-158 zo dňa 28.10.2020 o neodkladnom opatrení bol dočasne upravený styk otca s maloletým E. každý párný týždeň od piatka 17.000 h. do nedele 15.00 h..

5. Súd vykonal dokazovanie výsluchom rodičov dieťaťa a maloletého dieťaťa, vykonaním znaleckého dokazovania a prečítaním znaleckého posudku znalkyne Mgr. Ivety Snitkovej č. 16/2021, prečítaním listinných dôkazov - správ kolízneho opatrovníka zo dňa 08.07.2020, 07.07.2020, 16.10.2020, 10.12.2020 a 09.02.2022, správy mesta Jelšava zo dňa 09.07.2020, správy obce Tulčák zo dňa 20.07.2020, správ ZŠ s MŠ Jelšava zo dňa 13.07.2020, 25.09.2020 a 01.02.2022, lekárskej správy MUDr. Tomáša Barnu zo dňa 07.05.2022, lustrácií účastníkov konania v registri obyvateľov, v Sociálnej poisťovni, v katastri nehnuteľností a v evidencii priestupkov a správnych deliktov, potvrdení Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca zo dňa 02.07.2020, 10.09.2020, 25.11.2020 a 07.02.2022, potvrdení Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov zo dňa 08.07.2020 16.09.2020, 01.12.2020 a 01.02.2022, potvrdenia Okresného dopravného inšpektorátu Revúca zo dňa 08.07.2020, potvrdenia Sociálnej poisťovne - pobočky Rožňava zo dňa 30.11.2020, potvrdení o príjme otca dieťaťa, potvrdení o príjme matky dieťaťa, oboznámením sa s celým obsahom spisu, ako aj obsahom pripojeného spisu Okresného soudu v Jablonci nad Nisou sp. zn. 30Nc 3944/2016. Ostatné predložené listinné dôkazy neboli osobitne na pojednávaní čítané v súlade s § 204 Civilného sporového poriadku, nakoľko boli účastníkom konania doručené a ich obsah nebol sporný. Vykonalie iných dôkazov nebolo do vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania navrhnuté. Na základe takto vykonaného dokazovania súd zistil nasledovný stav vecí:

6. Rozsudkom Okresného soudu v Jablonci nad Nisou sp. zn. 30Nc 3944/2016 zo dňa 19.04.2016 bola schválená rodičovská dohoda, podľa ktorej bol maloletý E. zverený do starostlivosti matky a otec bol zviazaný platením výživného na maloletého vo výške 2.000,- Kč mesačne od 01.01.2016. Rodičovské

práva a povinnosti boli upravované na základe návrhu matky, podľa ktorého rodičia nežili v spoločnej domácnosti, otec dieťaťa bol podľa matky agresívny, konzumoval väčšie množstvo alkoholu, čo jeho agresivitu zvyšovalo. Bol udaný na polícii. Z výpovedí rodičov v rámci tohto súdneho konania vyplýva, že matka žila v Českej republike s priateľom, bola zamestnaná, mala príjem 72,50 Kč/h, poberala zo Slovenska prídavok na dieťa 600,- Kč. Majetok väčšej hodnoty nevlastnila, iné deti nemala. Otec dieťaťa žil v Českej republike u sestry, po rozchode s matkou dieťaťa dal v zamestnaní výpoveď, odvtedy pracoval len brigádnicke 2 - 3 dni v týždni. V predchádzajúcom zamestnaní mal príjem 20.000,- Kč - 22.000,- Kč, potom na brigádach si zarobil 100,- Kč/h. Majetok väčšej hodnoty nevlastnil, iné deti nemal. V súvislosti s napadnutím matky bol 3 dni zadržaný, matka vzala súhlas s trestným stíhaním späť.

7. Z uznesenia Polície ČR, KŘP Libereckého kraja, územní odbor Jablonec nad Nisou, oddelení kriminality č. KRPL-11664-63/TČ-2016-180471-NI zo dňa 28.04.2016 súd zistil, že matka dieťaťa podala trestné oznámenie, v ktorom popisovala správanie otca dieťaťa v dňoch 31.01.2016, 01.02.2016, tiež cca 14 dní predtým a koncom októbra 2015. Matka dieťaťa, ktorá bola v čase spáchania činu jeho družkou, po riadnom poučení v priebehu trestného konania vzala späť svoj súhlas s trestným stíhaním a následne nedala súhlas s trestným stíhaním blízkej osoby podľa § 163 trestného poriadku, preto bola vec odložená.

8. Otec dieťaťa má okrem maloletého E. ešte dve deti: S. S., K.. XX.XX.XXXX a I. S., K.. XX.XX.XXXX. Otec dieťaťa je zamestnaný v obchodnej spoločnosti INGNAR, s.r.o. od 24.05.2017, podľa výplatných pásov má priemerný čistý mesačný príjem za obdobie 4/2021 - 3/2022 169,96 Eur. Matka dieťaťa má okrem maloletého E. ešte tri deti: B. W., K.. XX.XX.XXXX, U. W., K.. XX.XX.XXXX U. I. W., K.. XX.XX.XXXX. Matka dieťaťa je v súčasnosti nezamestnaná, je na rodičovskej dovolenke. Naposledy bola zamestnaná v obchodnej spoločnosti ATTLA, s.r.o. v období od 08.02.2021 do 27.09.2021 s priemerným čistým mesačným príjmom 212,- Eur. Rodičia dieťaťa nevlastnia nehnuteľnosti ani motorové vozidlo, nepoberajú žiadne dávky zo Sociálnej poisťovne, nie sú vedení v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Otec nepoberá žiadne dávky z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov, od 01.07.2017 je spoločne posudzovanou osobou pre poberanie rodičovského príspevku, ktorý poberá jeho partnerka. Matka dieťaťa poberá od 01.05.2020 rodičovský príspevok, ktorého výška bola v roku 2020 270,- Eur, v roku 2021 275,90 Eur a v roku 2022 280,- Eur a prídavky na deti, ktorých výška bola v roku 2020 74,85 Eur, v roku 2021 76,50 Eur a v roku 2022 77,64 Eur. Od 31.05.2020 je spoločne posudzovanou osobou pre poberanie dávky v hmotnej núdzi, ktorú poberá jej manžel.

9. U matky dieťaťa neboli za obdobie posledných 10 rokov zistené žiadne priestupky ani správne delikty, u otca dieťaťa bolo zistených 7 priestupkov - predchádzanie v odbočovacom pruhu, 4x prekročenie povolenej rýchlosti, nedanie prednosti protiidúcemu vozidlu a 03.02.2019 jazda pod vplyvom alkoholu, kde pri DS bola u vodiča nameraná hodnota 0,44 mg/l vydychovaného vzduchu, za čo mu bola uložená pokuta 400,- Eur a zákaz činnosti.

10. Podľa správy mesta Jelšava matka dieťaťa žije spoločne s deťmi a druhom B. W., K.. XX.XX.XXXX v rodinnom dome. Komisiou na ochranu verejného poriadku nebola menovaná nikdy prejednávaná. O požívaní alkoholických nápojov u menovanej nemajú žiadnu vedomosť. Podľa správy obce Tulčík sa otec dieťaťa prisťahoval do ich obce koncom roka 2019 so svojou priateľkou a dieťaťom do rodinného domu, ktorý vlastní jeho sestra. Nie je im známa žiadna skutočnosť o narušení susedských vzťahov ani žiadna situácia, ktorá by odporovala zákonu a dobrým mravom. V komisii pre verejný poriadok prejednávaný nebol.

11. Podľa rodičmi predložených dokladov otec dieťaťa platí koncesionárske poplatky 4,64 Eur, za dodávku plynu 91,20 Eur, za dodávku elektriny 60,- Eur, Slovak Telekom 35,50 Eur (z toho platba za zariadenie je 12,- Eur). Matka dieťaťa platí SIPO 96,70 Eur, spoločnosti SWAN, a.s. 12,98 Eur.

12. Podľa správ kolízneho opatrovníka dňa 02.07.2020 bolo vykonané sociálne zisťovanie u matky. Rodina žije v časti rodinného domu, ktorá pozostáva z 2 izieb, kuchyne, kúpeľne a WC. Domácnosť je kompletne zariadená štandardným nábytkom. Kúpeľňu momentálne prerábajú, WC majú funkčné, no umývať sa zatiaľ chodia ku svokre, ktorá býva na spoločnom dvore. Elektrina a voda sú v domácnosti k dispozícii. Maloletý E. má vlastnú izbu, ktorá je plne zariadená primerane jeho veku. Hygiena bývania bola v čase sociálneho zisťovania na požadovanej úrovni. Ošetrojúci lekár maloletého je MUDr. Zia. Maloletý je podľa vyjadrenia matky zdravý. Naposledy bol E.A. u otca počas jarných prázdnin. Pár dní

po návrate sa odohral incident, matka zvýšila hlas na E. kvôli jeho nevhodnému správaniu, čo E. zavolať otcovi. Potom ku nim prišli policajti, ktorých zavolať otec dieťaťa. Matka E. za trest vzala SIM kartu z telefónu. Matka uviedla, že kým žili v Českej republike, boli ona a maloletý týraní otcom dieťaťa. Týraná bola hlavne ona - fyzicky (matka uviedla, že ju otec „párkrát buchol“) aj psychicky (otec ich mal zamknúť do izby). Maloletý E. bol často svedkom týchto udalostí, reagoval na to plačom, bál sa. Otec bol kvôli tomuto správaniu vzatý aj do väzby (na pár dní) a mal zákaz V.Í. sa. S pohovorom s maloletým E. vyplýva, že doma s ním býva mama, Viktor (partner matky) a súrodenci - B. U. U.. U. je ešte malý, s ním sa hrať nedá. S B. sa hrať dá, no ona mu občas berie hračky, preto sa niekedy pohádajú. Mama a B. sa ku nemu správajú dobre, nekričia na neho. S otcom sa naposledy videl pred cca. mesiacom, otec mu kúpil mobil. Vtedy ho vzal autom do Tulčíka, boli spolu približne 4 hodiny, potom ho otec doniesol späť. U otca mu bolo dobre, ale bývať tam nechce. V škole sa mu darí, na vysvedčení mal jednotky a jednu dvojku. Za vysvedčenie dostal od mamy čokoládu. Nevedel, čo bude robiť cez prázdniny. Má rád upečené cestoviny, mama mu ich varí často. Maloletý ako najkrajšie zážitky s mamou i otcom uviedol, keď ho vzali na pizzu.

Dňa 05.10.2020 vykonali ďalšie sociálne zisťovanie v rodine, pomery rodiny boli nezmenené. Matka uviedla, že otec mal záujem mať dieťa počas prázdnin, no E. jej povedal, že ku otcovi nejde. Na narodeniny písal otec maloletému SMS na mobil matky, inak mu nepíše, ani netelefonuje. Matka bola dôrazne upozornená, že nemôže svojvoľne zamedzovať styk otca s dieťaťom, ak nedôjde k zlepšeniu, môže jej byť sprostredkovaná odborná pomoc. Bol vykonaný aj ďalší rozhovor s maloletým E.. E. uviedol, že počas leta nebol s otcom, teraz si ani nepísali. V lete E. mama na narodeniny prichystala „bazénovú párty“ - prišli jeho kamaráti a jedli spolu pizzu. V škole sa mu darí. Vo voľnom čase sa zvykne hrať na dvore alebo s kamarátom s loptou. E. uviedol, že chce bývať u matky a s otcom sa chce stretávať týždeň počas prázdnin. U otca nemá kamarátov, v Jelšave ich má. Maloletý na otázku najskôr uviedol, že s otcom by sa chcel stretávať aj cez víkendy, potom názor zmenil (nevedel uviesť prečo). U matky sa maloletý javil byť spokojný.

Dňa 08.12.2020 vykonali ďalšie sociálne zisťovanie v rodine, pomery rodiny boli nezmenené. Od vydania neodkladného opatrenia bol maloletý u otca raz. Otec prišiel pre dieťa so starým otcom už o 15:00, v nedeľu vrátil dieťa riadne. Otec navrhol, aby maloletý s ním trávil Silvestra, matka vie, že E. chce byť s otcom na Silvestra.

Dňa 04.02.2022 bolo u matky vykonané sociálne zisťovanie, bytové pomery rodiny sú nezmenené. Matke maloletého E. sa narodilo ďalšie dieťa - maloletý I.. Najskôr bol vykonaný rozhovor s maloletým E. bez prítomnosti ostatných členov domácnosti. Maloletý E. rozprával, že býva s mamou v Jelšave, s otcom sa stretáva v Tulčíku. Počas rozhovoru nevedel uviesť, kde by chcel žiť. E. uviedol, že v škole sa mu darí - na vysvedčení mal jednotky a jednu dvojku. Zvykne sa s ním učiť aj mama, aj otec. S mamou sa mu učí lepšie. V oboch domácnostiach má k dispozícii vlastnú izbu. U otca aj u mamy má súrodencov, so všetkými vychádza dobre. V Jelšave má kamarátov, v Tulčíku nie. Vo voľnom čase v Tulčíku chodí na prechádzky s otcom, resp. do obchodu. Vo voľnom čase v Jelšave si kope loptu, naháňa sa. U mamy má povinnosti ako napr. upratať, nakupovať. U otca má taktiež povinnosti - musí pomáhať kŕmiť zvieratká a zbierať jablká. U otca aj u mamy má zvieratká, o ktoré sa stará. Naposledy bol E. s otcom pred 4 týždňami, potom otec neprišiel, lebo sa mu pokazilo auto a neskôr kvôli karanténe. E. rozprával, že v aute mu ešte býva zle, no keď užije lieky, tak mu až tak zle nie je. E. počas rozhovoru neuprednostňoval ani jedného rodiča. Matka uviedla, že maloletý niekedy hovorí, že chce žiť u otca a ku nej chodiť na prázdniny, niekedy to hovorí presne naopak. E. bol u otca počas Vianoc cca. 10 dní. Otec nebol s E. od Nového roku - raz zabudol, potom kvôli karanténe. Maloletý František je s otcom v kontakte cez Messenger, podľa hodnotenia matky sa František „pýta G. otcom“. Matka s otcom nie je v kontakte. Zavolajú alebo napíšu si, keď má prísť otec pre syna. Matka uviedla, že otec sa s E. učil len keď bol E. dlhšie u neho, počas dištančného vzdelávania, odvtedy nie. E. si ku otcovi nenesí učebnice. V čase všetkých sociálnych zisťovaní bol maloletý vždy oblečený v čistom oblečení primerane počasiu, hygiena bývania bola na požadovanej úrovni, domácnosť bola uprataná. Sociálnymi zisťovaniami neboli zistené nedostatky v starostlivosti matky o maloleté dieťa.

13. Podľa správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov zo dňa 07.07.2020 otec dieťaťa býva v obci Tulčík v rodinnom dome, ktorého vlastníčkou je jeho sestra, ktorá s partnerom a ich deťmi býva v Českej republike. V spoločnej domácnosti s otcom býva jeho partnerka S. V. - F. a ich spoločné maloleté dieťaťa S.. Dom je zrekonštruovaný a jeho súčasťou je záhrada s trampolínou a pieskoviskom pre deti. Na prízemí domu je kuchyňa, kúpeľňa, obývací izba a na poschodí majú spálňu rodičia maloletej S.Í., sú tam aj dve detské izby. Maloletá S. má zariadenú detskú izbu nábytkom, ale zatiaľ spí s rodičmi v spálni na veľkej posteli s detským motívom. Druhá detská izba je vymaľovaná, zatiaľ je bez nábytku.

Všetky izby sú priestranné, svetlé. Domácnosť je čistá, vedená v poriadku a je vkusne a účelne zariadená zväčša novým nábytkom. Kuchyňa je štandardne vybavená elektrospotrebičmi a plynovým sporákom. Bytové pomery rodiny sú dobré. Partnerka otca sa vyjadrila, že s maloletým E. má pekný vzťah a súhlasí s tým, aby bol zverený do starostlivosti otca.

14. Podľa správ Základnej školy s materskou školou Jelšava E. je v školskom roku 2021/2022 žiakom IV.B triedy, plní si štvrtý rok povinnej školskej dochádzky. Jeho školská dochádzka je pravidelná. v I. polroku vymeškal celkovo 66 vyučovacích hodín, všetky hodiny má ospravedlnené. Dosahuje výborné vyučovacie výsledky. V I. polroku bol hodnotený z vlastivedy známkou chválitebný, z ostatných predmetov bol hodnotený známkou výborný. Na vyučovacích hodinách pracuje podľa pokynov vyučujúcej, je snaživý, aktívny, sústredený, zapája sa do činností zadaných na vyučovacej hodine. K úlohám pristupuje zodpovedne a svedomito. Jeho domáca príprava je pravidelná, domáce úlohy má vypracované precízne. V triednom kolektíve je obľúbený, nápomocný, vždy ochotný pomôcť. Školské pomôcky má zabezpečené. Všetky poplatky má uhradené. Do školy chodí upravený, v čistom oblečení, hygiena žiaka je na požadovanej úrovni. Jeho správanie je v súlade s pravidlami školského poriadku. Matka sa o výchovno-vzdelávacie výsledky syna zaujíma, je v pravidelnom kontakte s triednou učiteľkou.

15. V SMS komunikácii medzi otcom dieťaťa a maloletým je okrem iného uvedené: Já čem ísť ku tébe, Tata kedy už pojdem ku tébe, Tata oni mna už nepusť a ku tébe nikdy už, Tata kedy pojdem ku tebe. Ako sa máš E.? Zle. Prečo zle E.? Lebo chcem ísť ku tebe.

V SMS komunikácii medzi rodičmi dieťaťa je okrem iného uvedené: Čau, čo ma E. z telefónom že ho má vypnutý, Uz si zabudol co si urobil naposledny tak som mu zmenila sim kartu v telefone aby si ho neblaznil.

16. Podľa lekárskej správy MUDr. Tomáša Barnu zo dňa 07.05.2022 sa dostavil otec s maloletým E. pre bolesť zubov vpravo dole. Bol zistený chrup nesanovaný, zanedbaný, zuby rozsiahlo povlečené.

17. Súd vo veci na návrh otca dieťaťa vykonal znalecké dokazovanie. Zo záverov znaleckého posudku znalkyne Mgr. Ivety Snitkovej č. 16/2021 vyplýva:

Maloletý E. S. je dieťaťom vo vývinovom období rozhrania mladšieho a staršieho školského veku, jeho vývin je nerovnomerný. Percepčno-motorický a rozumový vývin je v norme, ťažkosti sú hlavne v emočnom a sociálnom vývine. Ten je značne ovplyvnený úzkosťou a náročným spracovaním záťažových situácií v súvislosti so zmenami v rodinnom živote. Významné je prežívanie pocitov viny, ktoré vedú aj k vnútorným konfliktom pri vysporiadaní sa so vzťahmi k svojim rodičom, k ich partnerom a k svojim štyrom mladším súrodencom. Ferko je najstarší, je to pre neho náročná situácia. Nadmerný je jeho sklon k inhibícii svojich citov aj emočných prejavov vo všeobecnosti. Rád je veselý, v spoločnosti, ale v skutočnosti je skôr uzavretý a zdržanlivý. Jeho prístup k povinnostiam a vzťahom je zodpovedný, má ambície, úspech je pre neho posilnením. Vnútorne prežíva nespokojnosť a napätie, aj keď si ju ani sám nepripustí, a ktorá sa prejavuje v úzkostno-depresívnej symptomatike a v psychosomatických symptómoch, v jeho prípade to môže súvisieť aj s pretrvávajúcimi poruchami reči.

Matka dieťaťa je vo vývinovom období produktívneho dospelého veku, s priemernou kvalitou percepčno-kognitívnych schopností. Emotivita je menej zrelá, labilná, s nadmernou tendenciou ku kontrole emočných prejavov. Voči emočným potrebám svojho okolia je menej senzitívna, skôr sa orientuje na aktivitu v rámci svojho životného štýlu. Vo vzťahoch k druhým je menej dôverčivá, svojský pohľad na veci komplikuje hladké prispôsobenie, hlavne v zložitejších situáciách, či už emočne alebo interpersonálne. Otec dieťaťa je v dospelom, produktívnom veku a dokáže sa aj primerane uplatniť. Kvalita jeho percepčno-kognitívnych schopností je pomerne vysoká, vie podať dobrý výkon, má dostatok sebadôvery. Emotivita je živá, spontánna, so sklonom k podráždenosti najmä v záťažových situáciách. Inak reaguje vcelku pokojne, s empatiou a so záujmom o druhých ľudí. Konfliktom sa radšej vyhýba. Má primerané ambície, vcelku koná zodpovedne, aktívne, so životným optimizmom.

Osobnostné predpoklady pre výchovu a starostlivosť o maloletého majú obidvaja rodičia, pričom otcov prístup k maloletému je pravdepodobne priamejší, jasnejší, čitateľnejší, jednoduchší. Maloletý nie je pri ňom tak zviazaný pocitmi viny a očakávaniami, jeho správanie môže byť spontánnejšie. V rodine matky pociťuje pravdepodobne viac očakávaní. Ani u jedného z rodičov sa vo vyšetrení nepreukázali patologické rysy, ktoré by boli prejavmi psychickej poruchy alebo choroby.

Maloletý E. má rád obidvoch svojich rodičov, citlivo prežíva skutočnosť, že teraz má vlastne dve rodiny. Prejav vzťahu voči svojej matke je priamy, vyjadruje pozitívne city voči nej, aj vníma pozitívne city od nej. Problémom v tomto vzťahu je, že pred ňou nedokáže vyjadriť svoj vzťah k svojmu otcovi, ktorý je

tiež pozitívny. Prežíva kvôli tomu pocity viny, neistoty a uzavretosti. Matka má dobrý vzťah k maloletému E., snaží sa o uspokojovanie jeho potrieb v rámci svojich možností, venovať mu svoj čas. Pomáha mu s domácimi úlohami, keď je to potrebné, na iné aktivity má popri ďalších dvoch menších deťoch menej času. Po narodení ďalšieho dieťaťa v januári bude mať starostí ešte viac. Pre maloletého E. to bude ťažšie, aj tu počas vyšetrenia na otázku, či sa na malého súrodca teší, uviedol, že nie. Otec maloletého E. má úprimný záujem o svojho syna, čo sa prejavuje aj pretrvávajúcou snahou o získanie rozsiahlejšieho kontaktu s dieťaťom. Svoj pozitívny vzťah prejavuje svojím empatickým prístupom, a tiež zabezpečením čo najlepších podmienok pre neho v domácnosti, časom a aktivitami, ktoré mu venuje. Rodičia medzi sebou veľmi nezlepšili kvalitu vzájomnej komunikácie, otec uvádza, že matka nie je ochotná s ním rozprávať ani pri preberaní dieťaťa, ako bolo určené súdom. Výsledkom nedostatočnej komunikácie medzi rodičmi bol v minulosti aj telefonát na políciu zo strany otca po kontakte dieťaťa, kedy by bolo jednoduché vyhnúť sa nevhodnému riešeniu, ak by si vedeli rodičia navzájom zatelefonovať a informovať sa. Otec je vzhľadom k svojej prispôbivejšej povahe pravdepodobne ústretovejší, avšak k zlepšeniu zatiaľ nedošlo. Matka skôr háji svoje záujmy, pričom si neuvedomuje dosah na maloleté dieťa. Maloletý E. uvádza, že B. (manžel matky) je na neho dobrý, rovnako ako S., nie sú na neho zlí. Vybral však pre neho položku, že je osobou, ktorá doma najviac rozkazuje. Vníma ho teda ako človeka, podľa ktorého sa doma všetko riadi, aj keď súčasne uvádza, že je málokedy doma. Aj podľa kresby ho vníma ako dominantného človeka v rodine matky. Rešpektuje ho, pomáha mu, ale je možné, že vzťah k nemu nie je vyslovene srdečný a otvorený. B. W. má zrejme maloletého E. rád, dominancia mu je pravdepodobne vlastná, a takto aj v rámci rodiny prirodzene funguje.

Na otázku, či sú u maloletého dieťaťa prítomné znaky svedčiace o ovplyvňovaní dieťaťa zo strany niektorého z rodičov napr. v snahe vytvoriť negatívny obraz o druhom rodičovi, narušiť ich vzťah alebo neprejavovať svoju skutočnú vôľu znalkyňa uviedla, že v takomto smere pravdepodobne vystupujú obidvaja rodičia, viac-menej priamo či menej priamo vyjadrujú pred dieťaťom svoje negatívne postoje voči druhému rodičovi (zo strany otca skôr voči matkinmu manželovi). Zo strany matky sa takýto postoj u maloletého E. prejavuje v jeho uzatvorenosti a v tendencii neprejavovania pozitívneho vzťahu voči otcovi pred matkou a jej manželom. Výsledkom sú obavy a pocity viny, že by to mohlo negatívne ovplyvniť jej postoj k nemu. U otca má pravdepodobne možnosť byť spontánnejší a otvorennejší. Negatívny postoj otca voči prostrediu matky sa môže u maloletého prejavovať zas uzatvorenosťou a prežívaním nespokojnosti po návrate k matke.

U maloletého E. sa aktuálne preukázali symptómy úzkostno-depresívneho prežívania, s prejavmi aj v psychosomatickej oblasti, s čím môže súvisieť aj porucha reči. Ku vzniku tejto symptomatiky prispel vo všeobecnosti rozpad rodiny, nedá sa jednoznačne povedať, že by k tomu viedlo niektoré z prostredí. Pravdepodobne nejde o vyslovene prežívanie stresu alebo strádania u matky, skôr je problém v tom, že dieťa potláča prežívanie pozitívnych aspektov, a nedokáže prejavovať svoje emócie. Má obavy a prežíva pocity viny. Je potrebné s dieťaťom pracovať a vysvetliť mu okolnosti, s ktorými sa stretáva, nie direktívne prikazovať alebo zakazovať bez toho, aby tomu rozumelo, čo sa deje. V tom bola v minulosti chyba matky, keď mu zobrala telefón, ktorý mu dokonca kúpil otec, a znemožnila mu akýkoľvek kontakt so svojím otcom. Je dosť možné, že v prostredí matky sa menej diskutuje a vysvetľuje, je tam skôr direktívny prístup ako empatický. Na dieťa zostáva menej času, čo matka aj jej manžel vyjadrili, keď uviedli, že maloletý trávi dosť voľného času pred televízorom alebo s mobilom.

Zo strany matky sa nedá hovoriť vyslovene o ohrozujúcom prístupe voči maloletému dieťaťu, ten je však pravdepodobne skôr direktívny ako chápací, s poskytovaním menšieho priestoru na prejavovanie spontánnych, úprimných emócií. Dôsledkom toho môže byť prežívanie pocitov viny, menejcennosti, ťažkosti v utváraní sebavedomia. Traumatizujúcou skutočnosťou je pre maloletého pravdepodobne hlavne prežívanie pocitu bezmocnosti, sklamaní a neporozumenia v situácii rozdelenia rodiny. Prirodzenou potrebou je byť s blízkymi ľuďmi, ktorých má rád, a to znamená s matkou aj s otcom. Odmietanie kontaktov jedného rodiča s druhým z rodičov prináša dieťaťu stres a citové strádanie a súčasne chaos, pretože takémuto prístupu nedokáže porozumieť - milujúci rodič podľa neho nemôže odmietat' stretávanie sa s človekom, ktorého dieťa tiež miluje.

Na základe vykonaných psychologických vyšetrení a rozboru súčasnej situácie sa javí ako najvhodnejšia možnosť zverenie maloletého E. do osobnej starostlivosti otca. Šlo by síce o radikálnu zmenu, ale vzhľadom na súčasný psychický stav dieťaťa, keby nedošlo k zmenám, by sa mohla zafixovať úzkostno-depresívna symptomatika a vystupňovať psychosomatické prejavy. Je však potrebné udržiavať jeho intenzívny styk s matkou, a teda určiť nadštandardný styk maloletého dieťaťa s ňou. Mal by pozostávať minimálne z dvoch víkendov mesačne a so striedaním času sviatkov a prázdnin na polovice u obidvoch rodičov. Maloletý E. napokon vyjadroval prijatie zmeny výchovného prostredia u otca nadšene s tým, že je mu jasné, že bude musieť zmeniť aj školu a celkovo prostredie. Treba počítať s tým, že to

bude pre neho záťaž, a aj pri tom, že sa teší, bude zažívať určitý smútok za matkou. Maloletý E. je pomerne ambicióznym a aktívnym, je predpoklad, že so zmenou školského prostredia sa vysporiada. Matka aj jej manžel sa pred maloletým E. pravdepodobne otvorene vyjadrujú, aká je ich predstava osobnej starostlivosti o dieťa. Svoj postoj maloleté dieťa vyjadrilo až pri druhom stretnutí, na ktoré prišlo len s otcom, pravdepodobne pred matkou svoj názor ešte ani nevyjadrilo.

18. Otec dieťaťa na pojednávaní vypovedal, že keď žili v Čechách, robil 12-ky, bol žiarlivý, mali problémy vo vzťahu, intenzívnejšie to bolo ku koncu ich vzťahu. Keď bol zadržaný políciou, bolo to tak, že prišla matka aj s terajším manželom, on vybuchol. Strhla sa tam hádka a je pravda, že bol vtedy aj agresívny, hádzal veci, zobrali ho na políciu. Domnieva sa, že ešte počas ich spolužitia mala matka dieťaťa niečo s jej terajším manželom. Maloletého nikdy nebil, len mu dal občas po zadku. Nie je pravda, že sa stále pilo, pili len keď boli nejaké sviatky alebo oslavy. Problémy s alkoholom nemá, nemôže piť, má rodinu a chodí do práce autom. Pokiaľ ide o priestupok - jazda pod vplyvom alkoholu, to sa stalo len raz, večer si dal 3 - 4 poháriky a myslel si, že už ráno nebude mať v krvi alkohol, ale mal. Problémy vo vzťahu s novou partnerkou nemá, aj maloletý má s ňou dobrý vzťah.

V kontakte s maloletým bol aj v čase, keď matka žila v ČR, aj keď už bola na Slovensku. Vždy si prišiel po syna, keď boli prázdniny. Pokiaľ ide o to leto, keď bol maloletý u neho dlhšie, tak sa síce dohodli, že maloletý bude u neho dva týždne, ale to nebolo fér, preto si ho nechal dlhšie. Potom ako volal políciu, matka mu kontakt s maloletým zamedzila, číslo bolo nedostupné. Od jarných prázdnin nebol s maloletým do nariadenia neodkladného opatrenia. Po nariadení neodkladného opatrenia sa ich styk obnovil, maloletý bol u neho cez víkend a potom na Silvestra. Tento styk prebehol v poriadku. Cez víkend boli doma, maloletý sa hral s ich dcérou, boli sa prejsť atď., na Silvestra u nich bolo veľa detí, prišla aj sestra, takže sa maloletý dobre tam cítil, hral sa. Keď sa maloletý vracal domov, nebol žiaden problém, neplakal. Keď bol maloletý na základe ich dohody aj cez týždeň počas dištančného vzdelávania, styk prebehol bez problémov, spolu sa aj učili. On s ním veľa čítal, ale maloletý má problém čítať nahlas. Učil sa s ním on aj jeho partnerka. Inak buď boli doma alebo vonku, maloletý sa hral so sestrou. Robili terasu, maloletý pri tom pomáhal. Majú trampolínu, na ktorej často skákal. Maloletý sa u nich vždy hneď po príchode osprchoval. Matka dávala synovi nejaké veci, ale oni tú tašku ani nevybalili. Jeho partnerka do tej tašky pozrela, povedala, že tie veci smrdia. Neskôr matka už maloletému veci nebalila. S matkou nekomunikujú, zvykli si napísať, keď bolo niečo treba, ohľadne stretávania. Keď je syn uňho, je v kontakte s matkou telefonicky. S maloletým chodia na výlety, do detského centra do Prešova, do lesa alebo trávia čas spolu v domácnosti.

Myslí si, že u matky nie sú dobré podmienky. Maloletý sa mu sťažoval, že keď ide na WC, tak musí ísť cez dvor do druhého domu sa umyť. V domácnosti matky on bol osobne asi 5 - 6 rokov dozadu, nemali vodu a elektriku. Keď maloletý chodil k nemu, tak smrdel, jeho veci smrdeli, mal drsnú pokožku. Na matku sa maloletý nesťažoval, ale na jej manžela áno, že ho bije. Volal jemu i jeho otcovi. Písal mu aj na messenger, že má prísť po neho. Stalo sa to 2 krát alebo 3 krát, mohlo to byť v priebehu roka 2020. Nie je pravda, že by on alebo jeho rodina nahovárali maloletého proti manželovi matky. Je pravda, že nie je rád, že maloletý žije tam kde žije, v rómskej osade. Nemyslí si, že by to ale maloletý cítil, pred ním sa o ňom ani o jeho matke nerozprávajú. Má obavy z toho, čo z neho bude, keď tam bude vyrastať, že by nevyštudoval. Maloletému sa teraz v škole darí, ale ešte je malý. On si myslí, že neskôr bude takýto problém. V máji 2022 sa maloletý sťažoval, že ho bolia zuby, on na to upozorňoval matku. Keďže nedošlo k ošetrovaniu, tak zobral maloletého na zubnú pohotovosť, kde bolo konštatované zanedbanie chrupu a maloletému boli vytrhnuté 3 zuby. Maloletý v minulosti opakovane uvádzal, že chce ostať pri ňom, neskôr vravel, že chce ostať u matky. Myslí si, že je syn mamou ovplyvnený, že to nie je skutočne jeho pranie. V poslednom čase sa zase syn vyjadril, že nechce byť u matky, ale chcel by byť uňho. V poslednom čase keď sa má maloletý vrátiť k matke, domáha sa, aby mohol ostať u neho, plače. Ak by mu bol maloletý zverený, je ochotný raz do mesiaca dovieť maloletého do Jelšavy a potom poňho prísť. Ohľadne svojich pomerov uviedol, že žije s priateľkou a ich dvomi deťmi, je zamestnaný, na zmluve má čiastočný úväzok a nižšiu mzdu, ale v skutočnosti zarába okolo 400,- Eur, okrem toho, čo má na páske, dostáva 200 - 300,- Eur navyše na ruku. Iný príjem nemá, partnerka poberá rodičovský príspevok a prídavky na deti. Výživné platí po 70,- Eur, dlh na výživnom nemá. Nevlastní nehnuteľnosti ani auto. Keď chodí po maloletého E., tak chodí autom, ktoré vlastní priateľka. Nepoberá žiadne dávky.

19. Matka dieťaťa na pojednávaní vypovedala, že kým boli s otcom dieťaťa spolu, tak bol veľmi žiarlivý, nadával jej, nemohla sa s nikým stretnúť, stalo sa aj že ju doma zamkol, že jej zobral telefón. Nadával jej, vyhrážal sa. V čase keď mal vypité, bol agresívnejší. Tieto problémy boli intenzívnejšie koncom ich vzťahu. Je pravda, že pili alkohol, keď mali nejakú oslavu alebo sedeli s kamarátmi, ku koncu ich vzťahu

to bolo stále častejšie. Ona pila tak, aby mohla dohliadať na dieťa. Vzala späť súhlas s trestným stíhaním, mala síce obavy, ale hlavne chcela ukončiť ten vzťah a už keď nežili spolu, tak nechcela, aby bol otec jej dieťaťa vo väzení. Keď sa s otcom dieťaťa rozišli, tak nejaký čas žila v Čechách, dala sa dokopy s terajším manželom a neskôr sa presťahovali na Slovensko.

Maloletý sa s otcom stretával viac-menej cez prázdniny. Na začiatku neboli problémy, tie začali, až keď už žili na Slovensku. Maloletý sa od otca vracal nejaký nahnevaný, odmietal jej manžela, z čoho ona vyvodzuje, že otec a jeho rodina ho nahovárali proti jej manželovi. Aj samotný maloletý jej povedal, že otec a jeho otec na jej manžela nadávajú. Správal sa tak, že chcel byť len sám, nechcel nič povedať, aj keď sa ho pýtala. Je pravda, že zamedzila kontakt otca so synom. To bolo potom, ako sa vrátil nahovorený, že chce bývať s otcom a potom, ako sa stal ten incident, že prišla k nim polícia. Manžel na maloletého trochu kričal, ale určite ho nebil a maloletý potom išiel do svojej izby. Ani nevedeli, že volal otcovi a následne prišla polícia. Aby sa to neopakovalo, tak maloletému zobrala SIM kartu a odvtedy už otec so synom netelefonoval. Maloletý sa s nimi potom nerozprával, bol nahnevaný asi 2 dni, potom už bolo všetko v poriadku. Potom ako bolo nariadené neodkladným opatrením, syn na stretnutia s otcom reagoval dobre, nebol taký problém ako predtým. Otec chodil po syna pravidelne, syn nemal problém ísť k otcovi ani sa vrátiť k nej. Dvakrát sa stalo, že keď maloletý prišiel domov, tak mu bolo zle z auta. So stretávaním otca s maloletým ani v súčasnosti nie je problém. To, že by sa maloletý nechcel vrátiť ku nej domov, si nevšimla, ani že by plakal. Keď príde, tak sa ide hrať. Je pravda, že maloletý, keď ide k otcovi, tak už mu nedáva žiadne veci, berie si len mobil, pretože veci, ktoré mu ona nabalila, nepoužíval. Keď bol syn u otca, tak bola so synom v kontakte, písal buď on jej alebo ona jemu. Keď bol syn doma, tak komunikuje s otcom cez Messenger. Teraz je maloletý menej na messengeri, s mobilom je ale celý deň, hrá sa online hry. Jej komunikácia s otcom dieťaťa nie je takmer žiadna.

Nie je pravda, že žijú v rómskej osade. Žijú v meste, žijú tam aj Rómovia aj nerómovia. Vodu a elektriku nemali len 2 mesiace, keď sa prisťahovali z Čiech, teraz všetko majú okrem teplej vody, preto sa maloletý chodí sprchovať ku svokre, ktorá býva na jednom dvore vo vedľajšom dome. Inak maloletý je čistý, sprchuje sa 2 - 3 krát do týždňa, veci mu perie a žehlí. Nie je pravda, že maloletý smrdí alebo že mu smrdia veci. Otec nemá mať prečo obavy, že by maloletý nedoštudoval. Ona dohliada, aby sa maloletý riadne učil a v škole sa mu darí. Maloletý sa rád učí, baví ho to, denne sa s ním učí 3 - 4 hodiny. Ona by nesúhlasila s tým, aby maloletý nedokončil školu. Pokiaľ ide o problémy so zubami, maloletého zuby boleli, potom ho to prešlo, potom sa to opäť vrátilo. Ona chcela ísť s maloletým k zubárovi, ale nešla, lebo mali finančné problémy. Chcela tam ísť až potom, keď dostane rodičovský príspevok. Skôr ako k tomu došlo, išiel k zubárovi s maloletým otec. U zubára predtým neboli s maloletým nikdy. Pokiaľ ide o názor maloletého, maloletý raz povie, že chce byť u otca, raz že u matky, niekedy povie, že nevie. Ak by bol maloletý zverený otcovi, tak nevie si zabezpečiť bežný styk, pretože oni auto nemajú a nemala by prostriedky na to, aby každý druhý víkend chodila po maloletého.

Matka ohľadne svojich pomerov uviedla, že žije s manželom a deťmi v rodinnom dome. Bola nezamestnaná, vo februári 2021 si našla brigádu. Vo februári mala príjem 70,- alebo 80,- Eur, v marci asi 150,- Eur. Pracovný pomer skončil z dôvodu, že bola tehotná. V januári 2022 sa je narodil syn I., teraz je na rodičovskej dovolenke, poberá rodičovský príspevok. Jej manžel je momentálne nezamestnaný. S manželom boli v októbri minulého roka v Taliansku na zber jablák, boli tam 10 dní a zarobili si každý po 1.000,- Eur.

20. Maloletý E. vypovedal, že má 9 rokov, chodí do školy v Jelšave. V škole sa mu darí dobre, má jednotky a dvojky. Najradšej má matematiku. Jeho najlepší kamarát je U., má kamarátov aj mimo školu. Chodí sa bicyklovať s kamarátom Y.. Kamarátov má aj u otca. Volá W., býva blízko otca. Rád kreslí a hrá s kockami a legom. Má súrodencov, on je najstarší. Súrodencov, ktorí sú maličkí, môže brať na ruky, hrať sa s nimi, niekedy chodí s mamou kočkovať. Súrodenci sú dobrí, rád sa s nimi hrá. Mama je dobrá, chodí do roboty a keď sa z roboty vráti, tak mu donesie sladkosti. On nemôže zjesť všetky, mama určí koľko môže zjesť. Jeho obľúbené jedlo je párky a fazuľa. Mama varí dobre. Mama má manžela, ktorý je dobrý. Kупuje veci, lebo prerábajú kúpeľňu. On pri týchto prácach pomáha. Zvykne pomáhať aj starej mame v záhrade, tá býva vo vedľajšom dome. Starý otec chodí do Čiech. Mama sa s ním zvykne učiť. Otec je dobrý, chodí do roboty, prerába na dome niečo a on mu pomáhal. Tešil sa, že bol častejšie s otcom. Keď je u mamy, volajú si, ale nie často. Častejšie sú v kontakte cez Messenger. U otca je trampolína, na ktorej skákal, u mamy má zase v lete bazén. U otca mu bolo dobre, tešil sa keď išiel k nemu a rovnako sa tešil, keď sa vracal k mame. S otcom sa učil, keď bol uňho týždeň. S mamou sa mu učí lepšie, s ňou sa učí viac. Rodičom povedal, že by chcel byť u mamy, s otcom by sa chcel stretávať cez prázdniny, v lete 1 mesiac. Cez víkendy za ním nechce chodiť, pretože mu je v aute zle. Cesta je dlhá, trvá 2 hodiny, po ceste aj zvracal. Je pravda, že predtým vrazil, že by chcel ísť k otcovi, zmenil názor. U mamy je

lepšia škola. Nevie, prečo si to myslí. Na otázku, či sa mama hnevala, keď v minulosti povedať, že by chcel byť u otca, uvádza, že nevie, asi sa hnevala. Na otázku, či si to nerozmyslel práve preto, aby sa nehnevala, uviedol, že áno. Na otázku, aby popísal čo sa stalo, keď prišla k nim polícia, maloletý uviedol že vtedy ho mama zbila, lebo bol zlý, on potom zavolať otcovi. Nečakal, že by otec zavolať políciu, bol z toho prekvapený. Zlý býva dosť často aj u mamy aj u otca, obaja niekedy naňho potom kričia.

21. Podľa § 36 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v platnom znení (ďalej len zákon o rodine) rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

22. Podľa § 25 ods. 1, 2 a 4 zákona o rodine rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode. Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť. Ak jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom upravený podľa odseku 1 alebo 2, súd môže na návrh niektorého z rodičov zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti.

23. Podľa § 26 zákona o rodine ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

24. Podľa § 78 ods. 1 zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

25. Podľa § 62 zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje.

26. Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

27. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že rodičia dieťaťa spolu nežijú. V minulosti žili v Českej republike, kde bol i súdne upravený výkon ich rodičovských práv a povinností, dieťa bolo zverené do starostlivosti matke a otec bol zaviazaný platením výživného. Od tej doby sa pomery účastníkov zmenili, obaja rodičia aktuálne žijú na Slovensku, matka s manželom, s ich 3 spoločnými deťmi a s maloletým E. v Jelšave (okres Revúca), otec s družkou a ich 2 spoločnými deťmi v Tulčíku (okres Prešov). Otec dieťaťa tvrdil, že matka nemá v domácnosti vytvorené vhodné podmienky na starostlivosť o maloletého, toto tvrdenie nebolo preukázané. Šetreniami v domácnosti matky boli opakovane zistené vyhovujúce podmienky u matky dieťaťa, hygiena bývania na požadovanej úrovni, domácnosť uprataná, maloletý E. bol počas šetrení čistý, oblečený v čistom oblečení, javil sa spokojný.

Ani zo správ školy nebolo zistené zanedbávanie hygieny dieťaťa. Menej komfortné podmienky, napr. že rodina nemá teplú vodu a sprchovať sa musia chodiť cez dvor k svokre matky, nespôsobujú, že by o maloletého nebolo u matky dobre postarané. Šetrením bolo tiež zistené, že aj otec dieťaťa má vytvorené vhodné podmienky, aby mohol zabezpečovať starostlivosť o maloletého E.. Obaja rodičia sú podľa vykonaného dokazovania schopní a spôsobilí na zabezpečovanie starostlivosti o maloletého. U oboch rodičov boli zistené určité nedostatky, tie ale nie sú takého charakteru, že by spôsobovali, že by starostlivosť zo strany niektorého z rodičov nebola v záujme dieťaťa, skôr sú rozhodujúce pre posúdenie najvhodnejšej formy starostlivosti o dieťa. Preto súd posudzoval, ktorý z rodičov má vhodnejšie podmienky pre starostlivosť o dieťa a starostlivosť zo strany ktorého z rodičov je viac v záujme dieťaťa s prihliadnutím na názor samotného dieťaťa.

Zo znaleckého dokazovania vyplynulo, že u maloletého E. sú symptómy úzkostno-depresívneho prežívania, s prejavmi aj v psychosomatickej oblasti, s čím môže súvisieť aj porucha reči. Príčiny môžu byť rôzne, napr. rozpad rodiny, nedá sa povedať, že by k tomu viedlo niektoré z prostredí. Za tejto situácie je dôležité pre posúdenie návrhu, aká je osobnosť a prístup toho-ktorého rodiča, aby starostlivosť o maloletého čo najviac viedla k zlepšeniu stavu dieťaťa. Znalkyňa konštatovala, že otcov prístup k maloletému je pravdepodobne priamejší, jasnejší, maloletý nie je pri ňom tak zviazaný pocitmi viny, v dôsledku čoho jeho správanie môže byť spontánnejšie. Pred matkou maloletý nedokáže vyjadriť svoj pozitívny vzťah k svojmu otcovi, prežíva kvôli tomu pocity viny, neistotu a uzavretosť. Emotivita matky je menej zrelá, labilná, s nadmernou tendenciou ku kontrole emočných prejavov, voči emočným potrebám svojho okolia je menej senzitívna. Pokiaľ ide o otca dieťaťa, jeho emotivita je živá, spontánna, so sklonom k podráždenosti najmä v záťažových situáciách. Inak reaguje vcelku pokojne, s empatiou a so záujmom o druhých ľudí. Zo strany matky sa nedá hovoriť vyslovene o ohrozujúcom prístupe voči maloletému dieťaťu, ten je však pravdepodobne skôr direktívny ako chápací, s poskytovaním menšieho priestoru na prejavovanie spontánnych, úprimných emócií. Dôsledkom toho môže byť prežívanie pocitov viny, menejcennosti, ťažkosti v utváraní sebavedomia. Zároveň znalkyňa konštatuje, že keby nedošlo k zmenám vo výchove maloletého, mohla by sa zafixovať úzkostno-depresívna symptomatika a vystupňovať psychosomatické prejavy. Matka zjavne nevzala uvedené závery znalkyne dostatočne vážne, keď uvedené problémy nezačala žiadnym spôsobom riešiť, nepristúpila k žiadnej zmene pokiaľ ide o jej prístup. U matky bola nakoniec zistená nedostatočná starostlivosť o zdravie dieťaťa, aktuálna finančná situácia nemôže ospravedlniť dlhodobé zanedbávanie starostlivosti o zuby maloletého, čo mu nakoniec spôsobilo zdravotné problémy. Minimálne absolvovanie preventívnych prehliadok u zubára a návšteva zubnej pohotovosti pri akútnom bolestivom stave dieťaťa bola nevyhnutná, pričom matka túto starostlivosť zanedbala. Na druhej strane i u otca dieťaťa boli zistené negatívne prejavy, správanie voči matke dieťaťa v minulosti, problémy v zvládaní ťažších životných situácií, príležitostné požívanie alkoholu, predsudky voči Rómskej komunite, neschopnosť urovnať vzťah s matkou jeho dieťaťa a zlepšiť ich vzájomnú komunikáciu, čo by maloletému E. mohlo prospieť. Súd pri posudzovaní najvhodnejšej formy starostlivosti o maloletého zväžil aj tieto skutočnosti a má za to, že aj napriek nedostatkom na strane otca môže byť starostlivosť o maloletého zo strany otca v záujme dieťaťa. Na základe posúdenia všetkých uvedených skutočností dospel súd k záveru, že do budúca je vhodnejšia starostlivosť o maloletého E. zo strany otca ako zo strany matky.

Maloletý má vytvorený vzťah s oboma rodičmi, u oboch je možné hodnotiť tento vzťah ako pozitívny. V minulosti bol maloletý v kontakte s otcom dieťaťa len zriedka (počas prázdnin), počas posledných 2 rokov sa tento kontakt zintenzívnil, maloletý trávi s otcom i víkendy, čím sa ich vzťahy posilnili a zároveň maloletý lepšie dokáže posúdiť, aké je to bývať u otca. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že názor maloletého dieťaťa na to, kde by chcel do budúca žiť, nie je jednoznačný, raz sa vyjadruje v prospech otca, raz v prospech matky. Možno to usúdiť z toho, že sa vyjadroval rôzne počas dosť dlhého obdobia (minimálne posledné 2 roky) a vyjadroval sa rôzne pred oboma rodičmi i pred cudzími ľuďmi (sudca, sociálny pracovník, znalec). Môže to súvisieť s tým, čo bolo zistené v rámci znaleckého dokazovania, že maloletý tlmí svoje emočné prejavy, prežíva pocity viny, vnútorný konflikt pri vysporiadaní sa so vzťahmi k svojim rodičom, k ich partnerom a súrodencom. Je zrejmé, že maloletý nechce zraniť ani jedného zo svojich rodičov. Z prejavov a správania maloletého sa súdu javí, že sa maloletý skôr prikláňa k bývaniu u otca, takúto významnú zmenu si vie predstaviť, pripúšťa ju a napriek tomu, že prežíva pocit viny a neprejavuje svoje emócie, vyjadril aj opakovane pred matkou vôľu ísť bývať k otcovi. Pri vyjadrení vôle ostať pri matke maloletý zrejme prežíva menší pocit viny, preto v pre neho ťažších situáciách uvádza skôr vôľu ostať u matky alebo že nevie. Zmena výchovného prostredia bude preto podľa súdu i v súlade s vôľou maloletého E..

28. Vzhľadom na uvedené súd návrhu otca vyhovel, zmenil rozsudok Okresného soudu v Jablonci nad Nisou sp. zn. 30Nc 3944/2016 zo dňa 19.04.2016 a maloletého E. zveril do osobnej starostlivosti otca.

29. Keďže bol maloletý E. zverený do osobnej starostlivosti otca, je potrebné v súlade s § 78 zákona o rodine zmeniť posledné súdne rozhodnutie i pokiaľ ide o vyživovaciu povinnosť k maloletému. Súd teda upravoval vyživovaciu povinnosť matky k maloletému E.. Pri určovaní výšky výživného súd zvažil potreby maloletého dieťaťa, prihliadol na schopnosti, možnosti, majetkové a príjmové pomery oboch rodičov, ako aj na skutočnosť, že otec si bude plniť zákonnú povinnosť vyživovať i osobnou starostlivosťou o maloletého. Matka dieťaťa je nezamestnaná, na rodičovskej dovolenke, poberá rodičovský príspevok a prídavky na deti, má vyživovaciu povinnosť k ďalším 3 maloletým deťom, ktoré má v osobnej starostlivosti. Otec dieťaťa je v súčasnosti zamestnaný s čistým mesačným príjmom 370,- Eur - 470,- Eur, pričom má ešte vyživovaciu povinnosť k dvom maloletým deťom, ktoré má v osobnej starostlivosti. U maloletého E. boli zistené len bežné výdavky vzhľadom na svoj vek. Súd má za to, že popísané pomery matky dieťaťa umožňujú uhrádzanie výživného na maloletého E. z jej strany len v minimálnej zákonnej výške.

30. Vzhľadom na uvedené súd zaviazal matku dieťaťa platiť na maloletého E. výživné vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa podľa osobitného predpisu mesačne od právoplatnosti tohto rozsudku.

31. Súd na návrh upravoval i styk matky s maloletým E., pričom bral do úvahy, že aj znalkyňa konštatovala, že v prípade zverenia dieťaťa do starostlivosti otca bude veľmi dôležité, aby ostal intenzívny kontakt dieťaťa s matkou. Rodičia sa navrhli, aby cez leto bol maloletý mesiac u matky, mesiac u otca a počas Veľkonočných a Vianočných sviatkov aby bol maloletý jeden rok u matky a druhý u otca. Súdu sa javí takáto úprava styku počas prázdnin ako vhodná a dostatočne vyvážená, vyhovuje obom rodičom, pričom rodičia i doteraz takto fungovali (že maloletý bol počas prázdnin v takomto rozsahu u rodiča, s ktorým nebýval), preto by mala vyhovovať i maloletému dieťaťu. Pokiaľ ide o bežný styk, matka uviedla, že nie je v jej schopnostiach každý druhý víkend chodiť pre maloletého do Tulčika. Otec dieťaťa je ochotný maloletého k matke raz do mesiaca voziť. Za týchto okolností považoval súd za vhodné upraviť styk matky s dieťaťom každý posledný víkend v mesiaci od piatku do nedele s tým, že otec dieťa matke odovzdá v piatok v mieste jej bydliska, kde si ho i v nedeľu prevezme.

32. Vzhľadom na uvedené súd rozhodol, že matka je oprávnená stýkať sa s maloletým E. každý posledný víkend v mesiaci v čase od piatku 15.00 hod. do nedele 17.00 hod., počas letných prázdnin bude maloletý František u matky dieťaťa od 01.07. 15.00 hod. do 31.07. 15.00 hod. a u otca dieťaťa od 31.07. 15.00 hod. do 31.08. 15.00 hod., počas vianočných sviatkov od 23.12. 15.00 hod. do 03.01. 17.00 hod. bude maloletý E. u matky každý páry rok a u otca každý nepáry rok a počas veľkonočných sviatkov od Veľkého Piatka 15.00 hod. do Veľkonočného pondelka 17.00 hod. u matky každý nepáry rok a u otca každý páry rok s tým, že odovzdávanie dieťaťa bude v mieste bydliska matky.

33. O trovách konania súd rozhodol na návrh otca podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v platnom znení (ďalej len CMP alebo Civilný mimosporový poriadok) tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

34. V danej veci otec dieťaťa navrhol vykonanie znaleckého dokazovania. Uznesením tunajšieho súdu č. k. 8P/30/2020-216 zo dňa 18.05.2021 bola do konania pribratá znalkyňa za účelom vypracovania znaleckého posudku na návrh otca dieťaťa. Otcovi dieťaťa bola uložená povinnosť zložiť preddavok na trovy navrhnutého dôkazu vo výške 600,- Eur, otec dieťaťa preddavok zložil. Uznesením tunajšieho súdu č. k. 8P/30/2020-289 zo dňa 27.01.2022 bolo znalkyni priznané znalečné vo výške 641,44 Eur, suma 600,- Eur bola znalkyni vyplatená zo zloženého preddavku a suma 41,44 Eur z rozpočtových prostriedkov štátu.

V predmetnom konaní teda vznikli trovy štátu vo výške 41,44 Eur, o náhrade ktorých rozhoduje súd i bez návrhu. Všeobecná zásada je, že každý účastník konania platí výdavky, ktoré mu vzniknú (§ 49 CMP) a v civilnom mimosporovom konaní žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (okrem prípadov ak trovy zaviniel alebo je náhrada trov spravodlivá). Každý má teda znášať svoje trovy vrátane trov svojich dôkazov. Ak teda otec dieťaťa navrhol vykonanie znaleckého dokazovania, má on znášať trovy tohto dôkazu. S ohľadom na okolnosti prípadu považuje súd za spravodlivé, aby trovy štátu, časť výdavkov znaleckého dokazovania prevyšujúcu zložený preddavok, znášal otec dieťaťa. Súd teda

o trovách štátu rozhodol analogicky podľa § 55 Civilného mimosporového poriadku tak, že otec dieťaťa je povinný nahradiť Slovenskej republike trovy štátu vo výške 41,44 Eur.

Poučenie:

Účastníci konania, ktorí sa po vyhlásení rozsudku výslovne vzdali práva na odvolanie, nemajú právo podať proti tomuto rozsudku odvolanie.

Účastníci konania, ktorí sa práva na odvolanie proti rozsudku nevzdali, môžu proti tomuto rozsudku podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Revúca.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, v ktorej bola upravená starostlivosť o maloleté dieťa, styk s maloletým dieťaťom alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému dieťaťu, oprávnený môže podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa § 370 a nasl. Civilného mimosporového poriadku.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, ktorým bola upravená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku. Exekúciu možno vykonať zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, príkazom pohľadávky, predajom hnutelných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.